

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Професор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА
Сергієнко 2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ МУЗИЧНА КРИТИКА

для аспірантів

спеціальності 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво»

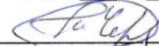
Київ – 2023

Розробник:

Лігус Ольга Марківна, канд. мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти Інституту мистецтв

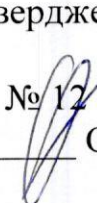
Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту мистецтв

Протокол від «21» вересня 2021 року № 10

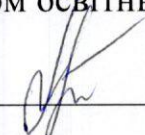
Секретар Тетяна ЧЕРНЕТА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від «30» серпня 2021 року № 12

Завідувач кафедри Ольга ОЛЕКСЮК

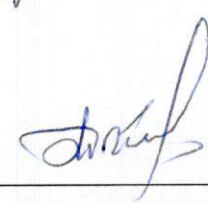
Програму практики погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво»

Гарант освітньо-наукової програми Олександр ОПАНАСЮК

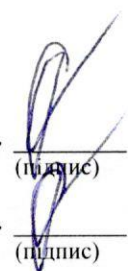
30.08.2021 р.

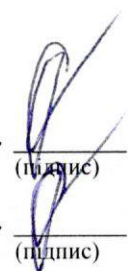
Програму практики перевірено

50.08.2021 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. (підпис) (Олексюк О.М.) (ПІБ) «26» 08 2022 р., протокол № 12

на 2023/2024 н.р. (підпис) (Олексюк О.М.) (ПІБ) «28» 08 2023 р., протокол № 11

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид практики	Музична критика	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / тижнів	6	
Рік навчання	3	3
Семестр	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин	180	180
Форма семестрового контролю	залік	

2. База практики

Організатором практики є кафедра музикознавства та музичної освіти. Базою проходження практики є кафедра, на якій працює керівник практики.

3. Мета та завдання практики

Мета: набуття досвіду практичного застосування знань та навичок музично-критичної діяльності, пов'язаних з реалізацією наукових досліджень, організацією та проведенням мистецьких заходів / проектів у царині музичної культури

Завдання:

- розвиток навичок наукового осмислення інформаційно-публіцистичних джерел, дотичних до тематики дисертаційного дослідження;
- ознайомлення зі специфікою роботи медіа-засобів (мовних, друкованих, інтернет-видань) у сфері музичної культури;
- формування навичок комунікації з цільовою аудиторією різних заходів;
- набуття досвіду організаційної роботи у проведенні культурно-мистецьких заходів (прес-конференцій, лекцій-концертів, творчих вечорів, арт-проектів тощо);
- розвиток навичок збирання, аналізу та обробки інформації про музично-культурні процеси, події та явища;
- застосування знань з проведення інтерв'ювання представників музично-культурного середовища;
- вдосконалення умінь створення музично-критичних опусів у різних жанрах;
- розвиток навичок мобільної передачі інформації за допомогою новітніх технологій, зокрема інтерактивних засобів спілкування з аудиторією.

Завданнями практики з музичної критики є формування у аспірантів наступних загальних та фахових компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 Здатність до розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критично мислити; використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення наукових і фахових завдань; до аналізу міждисциплінарних явищ і процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 2 Уміння орієнтуватися в сучасній методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; методологічно і технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати.
	ЗК 3 Здатність до критичного аналізу, оцінки сучасних наукових суджень, здатність генерувати оригінальні теоретичні конструкції, гіпотези та дослідницькі питання; здатність обирати і застосовувати методи дослідження, що відповідають предмету й завданням дослідження; здатність здійснювати комплексні дослідження, у тому числі – міждисциплінарні.
	ЗК 4 Здатність здійснювати міжособистісне спілкування іноземною мовою; формування мовного, соціокультурного, компенсаторного компонентів; здатність вести науковий пошук і створювати науковий продукт з використанням іноземної мови.
	ЗК 5 Здатність за допомогою інформаційних технологій аналізувати, відбирати, обробляти необхідну інформацію.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1 Володіння науковою термінологією, як загальною, так і предметною; знання сучасної нормативно-правової бази розвитку освіти; вміння узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні; теоретична і практична готовність до здійснення активної педагогічної діяльності, орієнтованої на якісне перетворення особистості науковця.
	ФК 2 Готовність до самовдосконалення і безперервного опанування нових знань, вміння передавати науковий, професійний досвід; здатність до мобільності у змінах професійного позиціонування на ринку праці, готовність до прийняття інновацій; здатність розробляти комплексне методичне забезпечення навчальних дисциплін, що викладаються.
	ФК 3 Уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості; обирати найефективніші варіанти поведінки в тій чи іншій ситуації; долати критичні педагогічні ситуації; здатність планувати та вирішувати завдання власного професійного і особистісного розвитку.
	ФК 4 Здатність проводити аналіз власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм оцінки результатів експериментальної роботи; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у власному дослідженні.

	ФК 5 Здатність будувати ефективні комунікативні дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії, уміння сформувати тактичний план і реалізувати його на основі соціальних навичок.
	ФК 6 Здатність до аналізу музичних творів, явищ музичної культури, музичних жанрів, творчості композиторів; уміння теоретично осмислювати формотворчі принципи музичних творів, розуміння змісту їхніх стилєвих і виразових особливостей.
	ФК 8 Здатність працювати з історичними джерелами у фондах архівів і бібліотек, з науковою літературою; вміння аналітично мислити, ставити проблему та розуміти шляхи її подолання; критично оцінювати власні результати в контексті сучасних наукових досліджень у галузі музичного мистецтва і музичної освіти; здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики аспірант має

Знати: провідні тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного життя; пріоритетні жанрово-стильові явища музично-історичного процесу; специфіку наукового опрацювання інформаційно-публіцистичних джерел; особливості роботи різноманітних медіа-засобів у сфері музичної культури; композиційні та стилістичні вимоги до створення зразків різних жанрів музично-критичної творчості; алгоритм роботи з підготовки, організації і проведення культурно-мистецьких заходів; музичні смаки і запити слухачів різних категорій; види комунікації та особливості їх використання у зв'язках з громадськістю; «кодекс честі» музичного критика, міру його фахової та морально-етичної відповідальності у висвітленні та оцінці об'єктів критики.

Уміти: аналізувати інформаційно-публіцистичні джерела з наукових позицій; швидко реагувати на поточні події музичного життя; визначати пріоритетні події та явища сучасного музично-культурного процесу; висвітлювати об'єкти музично-критичної творчості у різних контекстах (часових, суспільних, соціокультурних, художніх, особистісних); розробляти план організації та проведення культурно-мистецьких заходів; володіти в усній та письмовій формах термінологічним інструментарієм музичного критика; проводити інтерв'ю з представниками музично-культурного середовища, слухачською аудиторією різних категорій; інтегрувати теоретичні знання жанрово-стилістичних особливостей музично-критичних опусів у площину творчої діяльності; ефективно застосовувати новітні інформаційні технології для здійснення пошукових та комунікаційних завдань.

Проходження практики з музичної критики, відповідно до освітньо-наукової програми, передбачає такі результати:

ПРН 1 Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури.
ПРН 2 Уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументувати власні оцінні судження.
ПРН 3 Готовність до ефективного використання цифрових технологій у соціальній та професійній діяльності.
ПРН 4 Готовність до професійного спілкування іноземною мовою.
ПРН 5 Готовність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідницької діяльності, здійснення наукового дослідження та інтерпретації його результатів, ефективного висвітлення, розповсюдження знань щодо наукових досліджень. Уміння знаходити необхідну інформацію з вітчизняних і зарубіжних інформаційних джерел відповідно до проблеми дослідження.
ПРН 6 Розуміння специфіки об'єктів дослідження у сфері музичного мистецтва, здатність до критичного мислення, використання набутого особистісно-професійного досвіду у вирішенні наукових завдань та аналізу міждисциплінарних явищ та процесів. Готовність до операційного аналізу, зіставлення, синтезу, порівняння різних музичних явищ і процесів для вирішення визначених науково-дослідницьких завдань.
ПРН 7 Уміння вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їхнього узагальнення. Готовність визначати міждисциплінарний характер наукового дослідження, їхні взаємозв'язки та взаємозалежності. Готовність продукувати інноваційні ідеї, проектувати їхнє впровадження у професійну діяльність.
ПРН 8 Володіння професійним понятійним апаратом з історії та теорії музики, методологією музикознавчого аналізу різноманітних музичних явищ, жанрів, стилів, творчості композиторів, музичних творів.
ПРН 9 Здатність до особистісної рефлексії, самоконтролю та самоорганізації у процесі наукового пошуку, вирішенні дослідницьких завдань.
ПРН 10 Здатність до самоаналізу дослідницької діяльності, володіння діагностичним інструментарієм, вміння аналітично мислити, ставити проблему і розуміти шляхи її вирішення; спроможність критичного оцінювання результатів дослідження, дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності; здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.
ПРН 11 Здатність до ефективної професійної комунікації в умовах міжособистісної взаємодії та соціальних мережах.
ПРН 12 Готовність до здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій школі, орієнтація у нормативно-правовій базі вищої освіти.
ПРН 13 Орієнтація в музичному просторі світової та національної культури, художніх напрямках, жанрах і стилях музичного мистецтва, творчості композиторів, спроможність виявляти особливості їхнього розвитку, аналізувати обрану в галузі музикознавства тему для дослідження в контексті актуальних запитів сучасної культури.
ПРН 15 Володіння методикою опрацювання історичних джерел у фондах архівів і бібліотек, наукової літератури; володіння професійним понятійним апаратом з історії та теорії музики, методологією музикознавчого аналізу різноманітних музичних явищ, подій, творів; здатність до застосування теоретичних знань при аналізі музикознавчих явищ, проблем, музичних творів чи інших феноменів музичної культури.

5. Структура практики

Практика з Музичної критики в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до музикознавчої діяльності та є видом практичної діяльності аспірантів щодо здійснення аналізу процесів і подій сучасного музичного життя.

Етапи практики:

1. Установча конференція у форматі засідання кафедри-бази з практики (отримання завдань, рекомендацій та форми звітності).
2. Ознайомлення з планом-календарем поточних подій музичного життя протягом періоду практики.
3. Планування графіку відвідування обраних подій (зокрема тих, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження) та зустрічей для проведення інтерв'ю та узгодження організаційних питань.
4. Опрацювання рекомендованої літератури та пошук нових джерел інформації для підготовки до інтерв'ю та інших подій комунікації у музично-культурному середовищі.
5. Відвідування обраних подій, проведення зустрічей, накопичення необхідної інформаційної бази.
6. Розробка сценарних планів публіцистичних статей, музичного заходу, інтерактивних форм комунікації з аудиторією тощо, передбачених Програмою практики.
7. Поступова реалізація здійснених розробок різних форм практичної діяльності, передбачених Програмою практики.
8. Обговорення результатів музично-критичних напрацювань (статей, інтерв'ю, сценаріїв культурно-мистецьких заходів тощо) з викладачами випускової кафедри.
9. Підготовка та подання звіту про проходження практики.
10. Презентація результатів практики на кафедрі-базі.

6. Програма практики

6.1. Завдання аспірантів під час проведення практики

Практика аспірантів з музичної критики передбачає такі види діяльності:

- наукове опрацювання інформаційно-публіцистичних джерел, дотичних до тематики дисертаційного дослідження;
- участь у прес-конференціях з питань музичного мистецтва та розробка матеріалів на підставі зібраної інформації;
- розробка сценарію та організація культурно-мистецького заходу;
- впровадження інтерактивних форм комунікації із цільовою аудиторією;
- проведення інтерв'ю з авторитетним представником музично-культурного середовища;
- створення (публікація) музично-критичних опусів різних жанрів.

Підбиття підсумків практики

1. Обговорення результатів музично-критичних напрацювань аспірантів (статей, інтерв'ю, сценаріїв культурно-мистецьких заходів тощо) з викладачами випускової кафедри.
2. Презентація результатів практики на кафедрі-базі.

6.2. Обов'язки аспірантів під час проходження практики

1. Під час установчих зборів (до початку практики) ознайомитись з Наказом про проведення практики.
2. Своєчасно прибути на установчі та звітні збори.
3. Одержати від керівника Програму практики, консультацію щодо форм звітності та оформлення необхідних документів.
4. Ознайомитись із правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку праці та пунктуально дотримуватися їх.
5. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені Програмою практики.
6. Своєчасно оформити звітну документацію.
7. Захистити звіт про проходження практики.

6.3. Обов'язки керівників практики

1. Ознайомити аспірантів із Програмою практики, її метою, завданнями, критеріями оцінювання результатів, вимогами до звіту з практики.
2. Здійснювати контроль за своєчасним прибуттям аспірантів для проходження практики, за виконанням ними Програми практики.
3. Надавати аспірантам методичну допомогу під час виконання завдань практики.
4. Здійснювати контроль умов праці і побуту аспірантів на базі практики, проведення з ними необхідного інструктажу з охорони праці та техніки безпеки.
5. Брати участь в установчих та звітних зборах.
6. Оцінити результати проходження аспірантами практики.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта

Основними звітними документами проходження практики з музичної критики є письмові (опубліковані) зразки музично-критичних опусів та письмовий звіт з переліком діяльності та виконаної роботи.

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Денна та заочна форма

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Кількість балів
Наукове опрацювання інформаційно-публіцистичних джерел, дотичних до тематики дисертаційного дослідження	10	5	50
Участь у прес-конференціях з питань музичного мистецтва та розробка матеріалів на підставі зібраної інформації	10	5	50
Впровадження інтерактивних форм комунікації із цільовою аудиторією	10	1	10

Розробка сценарію та організація культурно-мистецького заходу	30	5	150
Проведення інтерв'ю з авторитетним представником музично-культурного середовища	10	5	50
Створення (публікація) музично-критичних творів різних жанрів	30	5	150
Усього	460		
Коефіцієнт визначення успішності	460 : 100 = 4,6		
Форма контролю	залік		

7.2. Форми проведення семестрового контролю

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за практику.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

7.3. Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передує даті закінчення практики музичного критика.

Критеріями оцінки є:

- Повнота обсягу виконаних завдань, відображена у звіті про проходження практики.
- Логічна послідовність та обґрунтованість операцій у процесі виконання аспірантом індивідуальних завдань практики.
- Ініціативність, активність та мобільність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Актуальність, відповідність жанрово-стилістичним вимогам, термінологічна грамотність, об'єктивність і коректність в оцінюванні явищ, образність мислення, відображені у наданих музично-критичних матеріалах.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку надає кафедра на основі виступу аспіранта та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

7.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX F	1– 59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендована література:

Основна:

1. Зінкевич О., Чекан Ю. Музична критика: теорія та методика: Навчальний посібник. Чернівці. Книги – XXI, 2007. 424 с.
2. Мельник Л. О. Актуальні проблеми музичної журналістики в Україні // Музичне мистецтво і культура. Вип. 14. Видавництво: ВПП Друкарський двір, 2011. С. 65–72.
3. Найдюк О. Трансформаційні процеси у жанрах музичної критики (за матеріалами української преси 1990–2005 років). Дис. канд. мист-ва. 17.00.03. музичне мистецтво. НМАУ, 2019. 254 с.
4. Чекан Ю. І. Музична критика в інтернеті // Українське мистецтвознавство матеріали, дослідження, рецензії: зб. наук. праць. НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2011. Вип. 11. С. 238–244.
5. Чекан Ю. І. Музична критика в сучасному комунікативному середовищі: зміна формату // Мистецтвознавчі записки : зб. Наук. Праць. Вип. 20. Київ : Міленіум, 2011. С. 18–24.

Додаткова:

6. Людкевич С. Дослідження. Статті. Рецензії. Виступи. Том II. [Упоряд. З. Штундер]. Львів, 2000. 816 с.
7. Мельник Л. О. Інтерпретаційні парадигми музичної журналістики // Проблеми музичної інтерпретації : наук. вісн. НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2011. Вип. 95. С. 35–43.
8. Положення про організацію та проведення практики аспірантів Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/polozh_prakt_2019.pdf
9. Положення про організацію освітнього процесу (редакція 2019 року) URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf

